

Oyun Bitti, Şimdi Yaşam Başlıyor: Perde Kapanırken

*Tüm rollerden sıyrılıp, maskeleri çıkarıp
birbirimizin yüzüne çıplak gözle bakabildiğimiz o
an; insanlık tarihinin başladığı andır.*

Her oyunun, her simülasyonun ve her senaryonun matematiksel olarak kaçınılmaz bir sonu vardır. Ekranda ister o korkulan **"Game Over"** yazsın, ister o çok arzulanan **"Victory"** (Zafer); sonuç ontolojik olarak değişmez: Ekran kararır. Büyük bir hırsla toplanan puanlar silinir, kastedtiğiniz seviyeler sıfırlanır ve o büyüleyici, o renkli sanal dünya, yerini sessiz, elektriksiz bir hiçliğe bırakır.

Çoğu insan, özellikle de oyuna fazlasıyla kaptırmış olanlar, bu andan ölesiye korkar. Çünkü oyun bittiğinde, onların yıllarca yatırım yaptığı **"oyuncu"** kimliği de biter. Ünvanlar, rozetler ve maskeler düşer. O korkunç varoluşsal soru, tüm çıplaklığıyla ortada kalır: *"Ben bu oyunun dışında kimim?"*

Ama biz bu kitap boyunca, 34 bölüm süren bu uzun ve yorucu yolculukta şunu öğrendik: **Oyunun bitişi, ölüm değil; uyanıştır.**

Sayfalar boyunca incelediğimiz o kariyer basamakları, statü savaşları, aşk stratejileri, tüketim çılgınlıkları ve politik kavgalar... Hepsı birer antrenmandı. Hepsı, ruhun (Bilinç) kendini tanıması, sınırlarını görmesi, "Gölge"siyle yüzleşmesi ve deneyim kazanması için kurulmuş yüksek bütçeli

simülasyonlardı. Biz bu rolleri oynamak zorundaydık. **Hermann Hesse**'nin *Siddharta*'sında anlattığı gibi; insan "tecrübe etmediği", içinden geçmediği bir şeyi aşamaz. Para oyununu oynamadan paranın anlamsızlığını, iktidar oyununu oynamadan gücün acizliğini, şehvet oyununu oynamadan hazzın geçiciliğini anlayamazdık. Oynadık, kirlendik, yaralandık, kandırıldık ve öğrendik.

Hegelci bir diyalektikle; tez (oyun) ve antitez (isyan) çatıştı ve şimdi senteze (bilgelik) ulaştık.

Şimdi perde kapanıyor. Artık o kartvizitteki "Müdür" değilsin. O kutsal "Anne" veya "Baba" rolünde değilsin. "Müslüman" veya "Ateist", "Sağcı" veya "Solcu", "Fenerbahçeli" veya "Vegan" değilsin. Bunlar, oyunun "Karakter Yaratma" ekranında seçtiğin ve üzerine yapışan kostümlerdi. Ve şimdi hepsi kuliste, o tozlu askılarına geri dönüyor. Makyajını siliyorsun. **Carl Jung**'un "**Persona**" dediği o toplumsal maskeyi çıkarıyorsun. Aynada gördüğün o yorgun, çizgileri derinleşmiş ama gözleri ilk kez korkusuzca parlayan yüz; senin **Öz**'ündür.

Yaşam, oyunun bittiği yerde başlar.

Oyun, doğası gereği hep "**Gelecek**" için oynanır; bir sonraki seviyeye geçmek, "Boss"u yenmek, ödülü kazanmak, emekli olmak, cennete gitmek için... Oyun, şimdiki zamanı geleceğe kurban etmektir. Yaşam ise sadece ve sadece "Şimdi"de (**Hic et Nunc**) gerçekleşir. Antik Yunanlıların zaman ayırımındaki gibi; *Chronos* (Sıralı, ölçülebilen oyun zamanı) biter, *Kairos* (Nitelikli, yaşanan an) başlar.

Bir çınar ağacının pürüzlü gövdesine dokunmak, bir kedinin mırıltısını duymak, denizden gelen o tuzlu rüzgarı koklamak, sıcak bir çayı yudumlamak... Bunların "Puan Değeri" yoktur. Bunlar seni bir yere taşımaz,

level atlatmaz. Bunlar sadece "**Olurlar**". İşte o saf varoluş hali, o amaçsızlık, simülasyonun dışındaki tek gerçektir.

Diğer oyunculara bak. Onlar artık senin rakiplerin (**Enemy**) veya çıkar ortakların (**Ally**) değil. **Schopenhauer**'in dediği gibi; onlar seninle aynı sahneyi paylaşmış, aynı korkuları yaşamış, aynı saçma senaryonun kurbanı olmuş, aynı hiçliğe doğru giden "Acıdaşların"dır (**Leidensgenossen**). "Öteki" yok oldu. Yargı yok oldu. Haset yok oldu. Sadece, bu tuhaf, bu soğuk evrende birlikte var olmanın getirdiği o derin, sessiz ve hüzünlü **şefkat** kaldı.

Oyun bittiğinde, o devasa hırslar komikleşir. O çok ciddiye aldığın yönetim kurulu toplantıları, o uğruna uykusuz kaldığın terfiler, o ölümüne savunduğun ideolojiler, o "Elalem ne der?" korkuları... Şimdi kulisten, oyunun dışından bakınca hepsi birer çocuk oyunu, birer evcilik gibi görünür. Ve bir kahkaha atarsın. Bu kahkaha, Joker'in o nihilist kahkahası değil; **Bilgeliğin**, Budha'nın, Mevlana'nın kahkahasıdır. *"Ne kadar da ciddiye almışım o kartondan kaleleri! Ne kadar da korkmuşum gölgeden canavarlardan!"* dersin. Buna "Kozmik Şaka"yı anlamak denir.

Peki şimdi ne yapacaksın? Oturup bir köşede ölümü mü bekleyeceksin? Elbette hayır. Şimdi, **Oyunbaz (Playful)** bir şekilde, ama bu sefer gerçekten yaşamaya başlayacaksın. Hint felsefesindeki "**Lila**" (Tanrısal Oyun) kavramı gibi; zorunluluktan değil, neşeden oynayacaksın.

Yine çalışacaksın ama köle gibi korkuyla değil, sanatçı gibi üreterek. Yine seveceksin ama mülkiyetçilikle sahip olmaya çalışarak değil, çiçeği dalında sever gibi özgür bırakarak. Yine konuşacaksın ama haklı çıkmak, ikna etmek için değil; sadece paylaşmak ve bağ kurmak için.

Artık oyunun seni yönetmesine izin vermeyeceksin. Sen oyunla dans edeceksin. Kuralları bildiğin, matrisin kodlarını gördüğün için, onları neşeyle ihlal edebileceksin.

İngiliz filozof **Alan Watts**'ın o muazzam benzetmesini hatırla: *"Hayat, bir yerden bir yere gitmek, bir varış noktasına ulaşmak (bir şeyi başarmak) değildir. Eğer öyle olsaydı, en iyi müzisyenler, besteyi en hızlı bitirenler olurdu. Hayat, müzik gibidir. Müziğin amacı bir yere varmak değildir (müziğin sonuna varmak, müziğin bitmesi ve susması demektir). Müziğin amacı, çaldığı süre boyunca dans etmektir."*

Hayat, kazanılacak bir savaş değil, dans edilecek bir müziktir.

Oyun bitti. Skor tabelasını kır ve çöpe at. O ağır kostümünü çıkar. Derin, çok derin bir nefes al. Ve **"Merhaba"** de.

Kendine. Dünyaya. Ve o çıplak Gerçeğe.

Bölüm Sonu Oyunu: "Jenerik ve Yeniden Doğum"

Amaç: Bugüne kadar oynadığınız tüm rolleri onurlandırıp onlara veda etmek ve kitaptan (teoriden) çıkıp hayata (pratiğe) "sıfır kilometre" bir bilinçle adım atmak.

Oyuncular: Tek Kişi.

Mekan: Aynanın karşısı veya açık bir hava.

Bölüm Sonu Oyunu: "Jenerik ve Yeniden Doğum"

Oynanış:

1. **Jenerik Akıyor:** Gözlerinizi kapatın. Hayatınızın bir film olduğunu ve şu an bittiğini hayal edin. Zihninizde jenerik yazıları akmaya başlasın.
 - *"Başrolde: (Adınız)"*
 - *"Yardımcı Oyuncular: (Aileniz, Dostlarınız)"*
 - *"Kötü Adamlar: (Sizi üzenler)"*
 - *"Senaryo: Toplum"*
2. **Alkış ve Veda:** Bu filmi yargılamayın. İyiydi veya kötüydü, bitti. Zihninizde tüm o oyuncuları sahneye çağırın, hepsini selamlayın ve alkışlayın. "Hepinize teşekkürler, bana bu deneyimi yaşattığınız için."
3. **Kostüm Çıkarma:** Ellerinizle yüzünüzü yıkayın (veya yıkıyormuş gibi yapın). Bu hareketle, üzerinizdeki "kimlikleri" (Mesleğinizi, geçmişinizi, travmalarınızı) akıttığınızı imgeleyin.
4. **İlk Nefes:** Gözlerinizi açın. Şu an, şu saniye yeniden doğdunuz. Hafızanız var ama yükü yok.
 - Etrafınızdaki ilk nesneye bakın. Sanki dünyada ilk kez bir "Bardak" veya "Ağaç" görüyormuş gibi, yargısızca, ismiyle değil, cismiyle bakın.
5. **İlk Hamle:** Şimdi, hiçbir zorunluluğunuz olmadan, sadece ve sadece canınız (ruhunuz) istediği için küçükük bir şey yapın. (Bir bardak su içmek, pencereyi açmak veya gülümsemek).

Kazanım: Kitap bitti. Oyun bitti. Artık "Oyuncu" değilsiniz. Artık "Yaşayan"sınız. Hoş geldiniz.